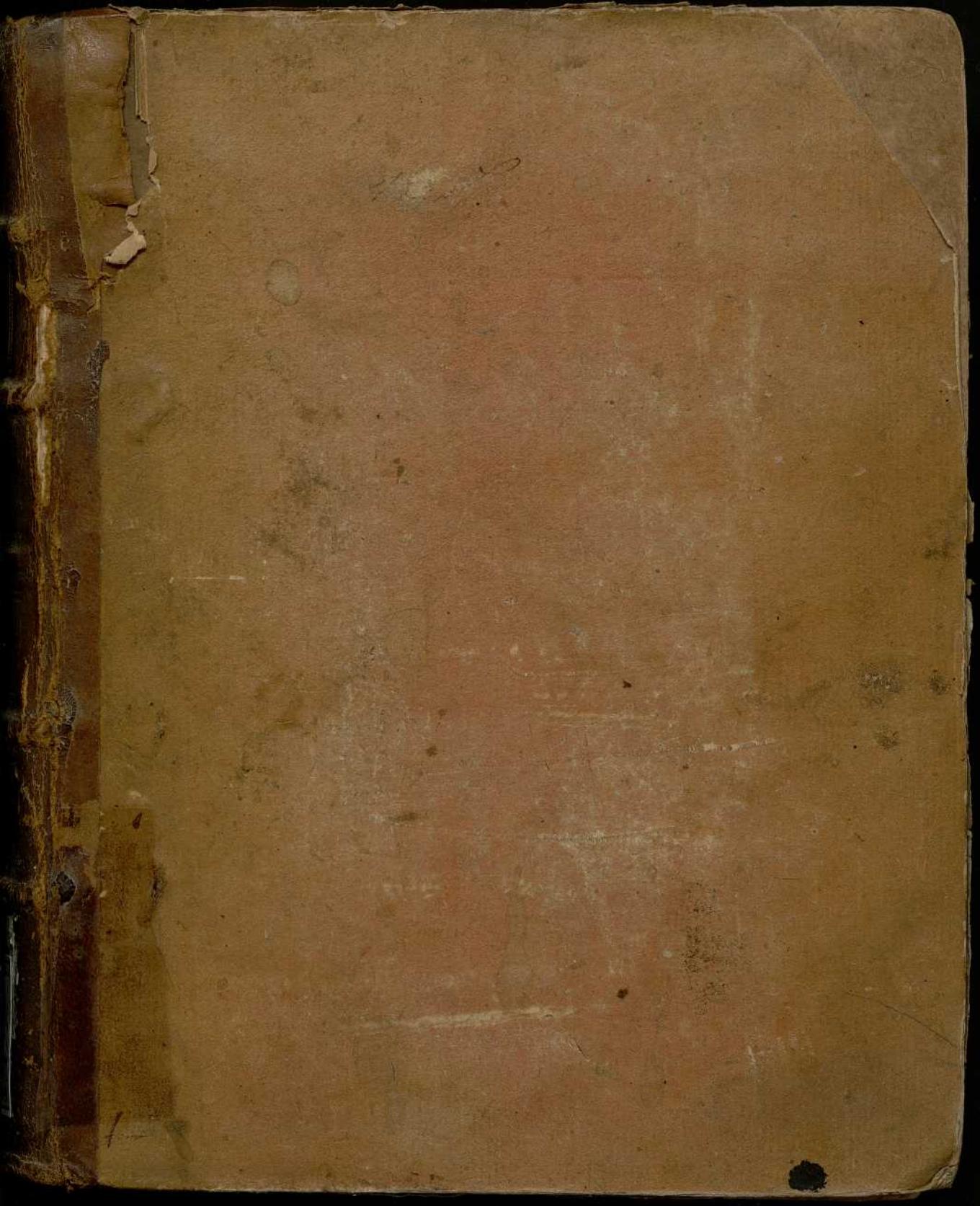
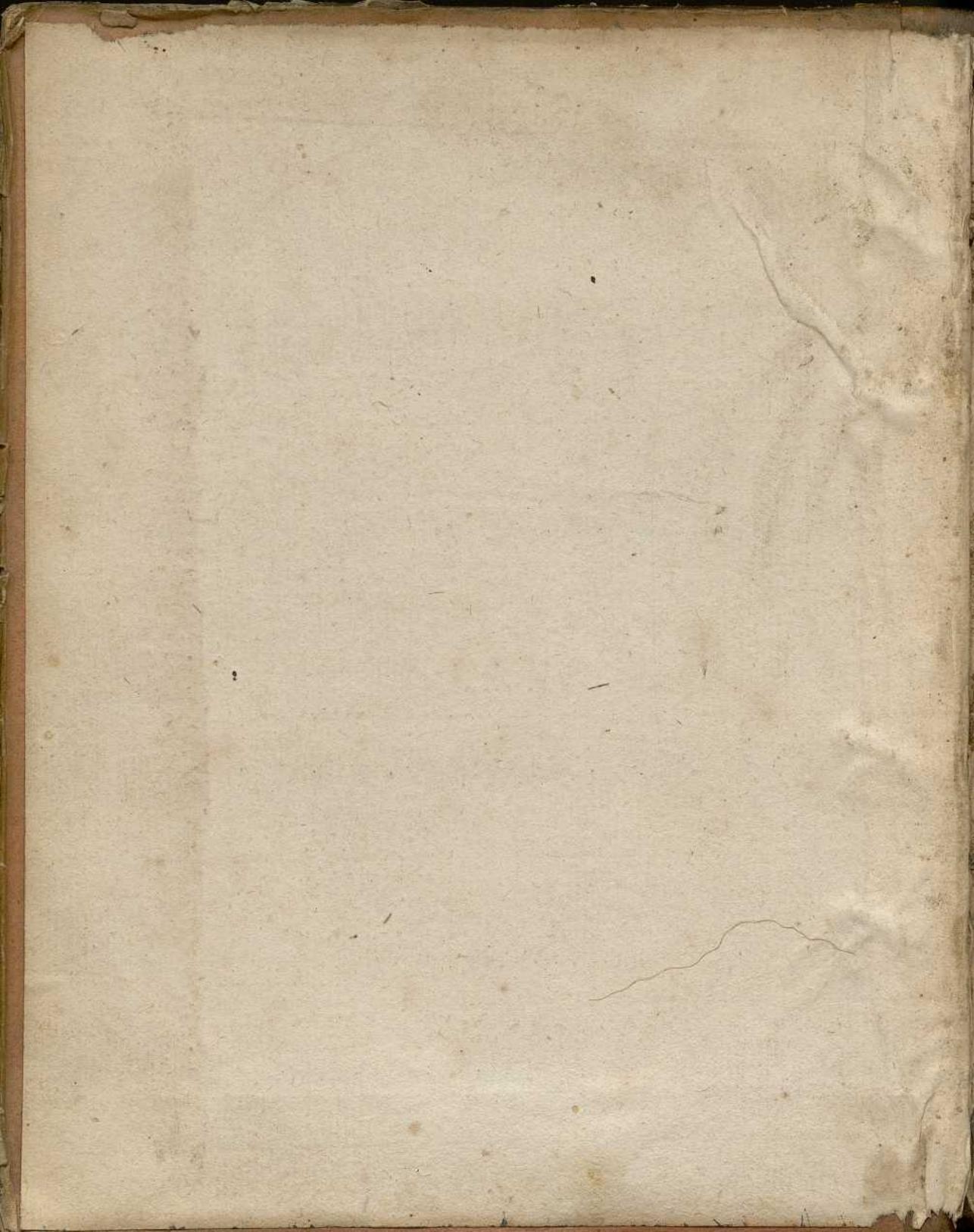

DISSERTA
BOTANICA

A
47
415

BIBLIOTECA HISTÓRICA
GRANADA

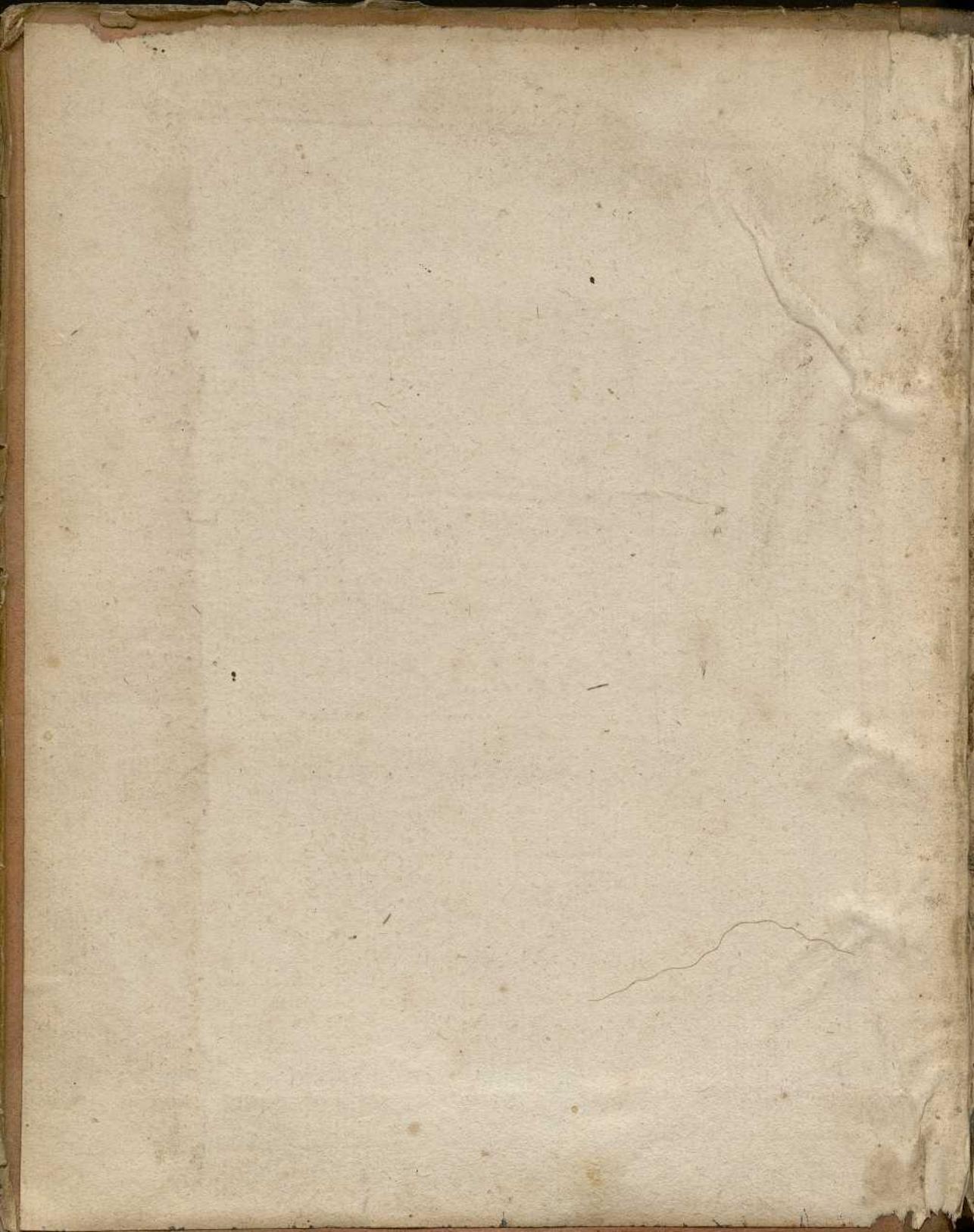
Sala: A
Estante: 47
Folio: 415

X2
2 - 41

reales

A-58(043) HELL

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

BIBLIOTECA HOSPITAL
GRANADA

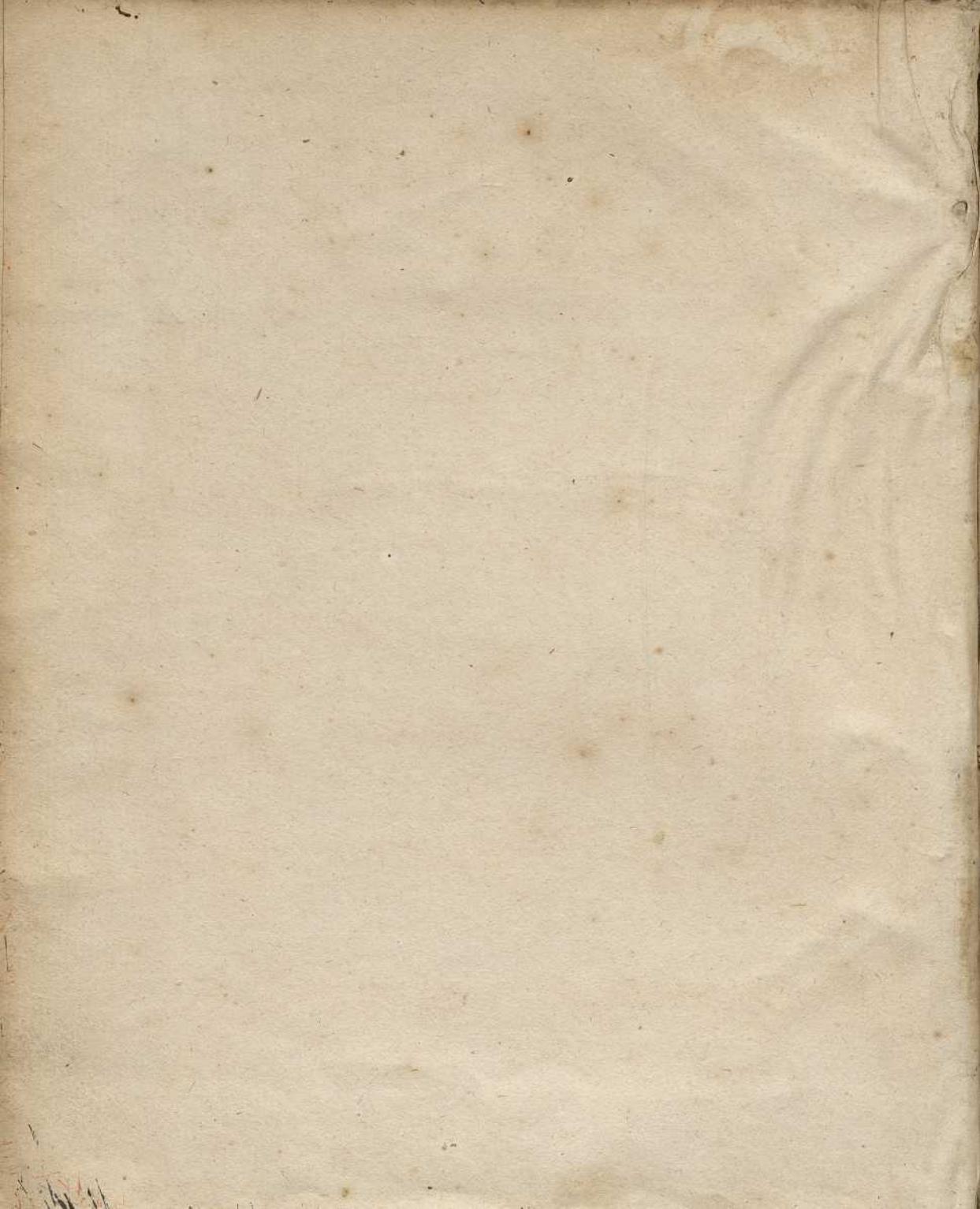
Sala: A
Estante: 47
Rúbrica: 415

X 2

2 - 41

20 reales

A-58(043) HELL

8.-1-11-XXII-1 A-58(048)

D. D.

HYPERICUM,

QUOD,

DISSERTATIONE BOTANICO - MEDICA,
CONSENS. EXPER. FACULT. MED. UPSAL.

12
2-31

A-58-HELL

PRÆSIDE

VIRO NOBILISSIMO atque GENEROSISSIMO,

D:NO DOCT. CAROLO
à LINNÉ,

S. R. M. ARCHIATR. EQ. AUN. DE STELLA POL. MED. ET BOTAN.
PROF. R. O. ACAD. PARIS. PETROPOL. IMPER. N. C. HOLM. UPS. LOND. ANGE.
FLOR. BEROL. MONSP. TOLOS. BERN. EDINB. ROTER. NIDROS. CELL.
PHILADELPH. ZELAND. MEMBRO. ET FACULT. EDINB. ASS. HONOR.

PRO GRADU DOCTORIS,

IN AUDIT. CAROL. MAJ. DIE 20 NOV. A. 1776.

HORIS A. ET P. M. SOLITIS,

EXHIBET

CAROLUS NICOL. HELLENIUS,

TAVASTIA - FENNO,

MAG. DOC. AD REG. ACAD. ABOËNSEM.

UPSALIÆ, Typis EDMANNIANIS.

VIRO

MAXIMÆ IN S:RAM R:AM M:TEM FIDEI,

ECCLESIÆ SVIOGOTHICÆ

ARCHIEPISCOPO ,

ACADEMIÆ REGIÆ UPSALIENSIS

PRO - CANCELLARIO ,

VENER. IBIDEM CONSIST. ECCLES.

PRÆSIDI ,

REG. ACAD. SCIENT. HOLMENS.

MEMBRO ,

REVERENDISSIMO PATRI

S. S. THEOL. DOCTORI CELEBRATISSIMO,

DOM. CAROLO

FREDERICO

MENNANDER ,

MECÆNATI MAXIMO.

Ob Patrocinium singulare,
Quod omnibus artibus ac Scientiis

Inque his etiam Medicinæ,

&

Historiæ Naturali

Indulgentissime præbet,

atque

Ob sumnum Favorem

Quem auctori perdiu

Benignissime exhibuit atque declaravit;

Hoc qualemcumque

Inaugurale Specimen,

Humillima mente consecrare

Voluit, debuit,

REVERENDISSIMI NOMINIS

Cultor devotissimus

CAROLUS N. HELLENIUS.

VIRO
CELEBERRIMO atque EXPERIENTISSIMO
DOM. DOCT. JOHANNI
HAARTMAN ,

ADSESS. ATQUE AD REG. ACAD. ABOËNS. MED. PROFES.
REG. ET ORD. ACAD. REG. SCIENT. HOLMENSIS. MEMBRO.
Patrono de se suisque studiis longe meritissimo,

Hasce studii sui medici primitias, & se ipsum, vene-
rabundus devovet & consecrat

Amantissimo Nomi

addictissimus cliens
CAROL. N. HELLENIUS.

C. L.

*E*a fere est humani generis conditio, ut, si varia
hominibus concedantur, ex quibus unum tan-
tummodo eligere possint, uni hoc, alteri illud place-
at; unusquisque, tamen suas habet, atque adduce-
re potest caussas, cur unum præ alio amet. Hinc
mirum non est, me, post Academicorum studiorum
meorum curriculum, Hypericum, pro Dissertationis
materie elegisse, præsertim quum ex ipsa infantia
splendidissimi Floræ campi plurimum mihi arrise-
rint, & neotericorum quorundam novitatem non sa-
tis admirari potuerim, qui plantam hanc, olim sum-
mis celebratam laudibus, ita vilem jam faciunt, ut
ex officinis illam rejectam optaverint. Tu interim
B. L. si in amplissima hac materia vires defecerint,
& in conscribendi ordinem error irrepserit, & ru-
dior stylus offenderit, benigno ut interpreteris ani-
mo, rogo & confido.

A

HY-

HYPERICUM.

§. I.

- C**LASSES, quibus ab Auctoribus Botanicis inseritur:
A CÆSALPINO refertur ad Classem VIII, Herba-
ceas, triplici principio, non bulbosas, & Ordinem
III. quibus semina plura in singulis alveolis.
A MORISONO ad Cl. VIII a numero Capsularum &
Petalarum dictam, & Ord. II. Tricapsularium
Pentapetalorum.
A RAIJO ad Cl. XXIII Pentapetalas vasculiferas, &
Ord. I. quibus Folia ex adverso bina.
A KNAUTIO Patre ad CL. V. Unicapsulares Penta-
petalas, & Ord. IV trivalvium.
A HERMANNO ad Cl. X. Tricapsulares, & Ord. I.
Polyspermamarum.
A BOERHAAVIO ad Cl. XVII. Triangias, & ord. I.
Polyspermamarum.
A RIVINO ad Cl. V. Regulares Pentapetalos, & Ord.
V. pericarpio tricapsulari.
A RUPPIO & LUDVIGIO ad eandem *Rivini* Classem
& ordinem refertur.
A KNAUTIO filio ad Cl. XII. Pentapetalos uniformes,
& ord. XVIII Capsulis tricaps. membran. poly-
spermis.
A TOURNEFORTIO ad Cl. VI. Rosaceos, & ord. IV.
Pist. in fr. multicapsularem,
A MAGNOLIO ad Cl. XII. calyce externo & interno
polypetalos, & ord. I. flore regulari, fructu capsulari.
A GENEROSISS. PRÆSIDE ad Cl. XVIII. Polyadel-
phiam, & ord. III. Polyandriam.
Ab. HALLERO ad Cl. III Polystemones & ord. IV
multilocular.

A

A ROIJENO ad Cl. XVIII Polyantheras, & ord. I. pericarpio simplici.

A WACHENDORFFIO ad Cl. II. Anisostemonopetas, & ord I. Pleostemones, styloideæ, tristylæ. Ordine Naturali pertinet ad Rotaceas Cl. XX. ob florē rotaceum.

§. II.

GENERIS hujus character hic est.

CAL. *Periantium* quinquepartitum: *laciniis* subovatis, concavis, æqualibus, persistentibus.

COR. *Petala* quinque, oblongo-ovata, obtusa, patentia, altero margine breviora, tenuiora.

STAM. *Filamenta* plurima, capillaria, basi coalita, in 5 f. 3 phalauges. *Anterae* parvæ.

PIST. *Germen* superum, ovatum. *Styli* interdum 5, 3, f. 1, simplices, distantes, longitudine *staminum*. *Stigmata* simplicia.

PER. *Capsula* aut *Bacca* in tot loculamentis divisa, quot *styli* fuerint.

SEM. plurima, oblonga.

OBS. *Aescyri* genus distinxit *Plumier*, sub nomine Hypericoides, Stylis duobus, Calyce diphylo, Petalis quatvor, Capsula bivalvi. Huic generi consultius judicamus inserere *Hyperica Digna*. Etenim Hæc aut excludenda sunt e genere, *Hypericorum*, aut totum genus *Aescyri* *Hypericis* subjiciendum, quum illud ex tota sua natura ad *Hyperica* accedere videtur.

§. III.

GEMMÆ hoc in genere construuntur a petiolis, & eum in modum ut recte ad oppositivæ petiolares referantur. FOLIATIO est *imbricata*, folia enim parallele, superficie recta, sibi invicem incumbunt.

§. IV.

SPECIES sub hoc genere cognitæ, sunt sequentes:

Pistillis quinque.

- baleanicum*. H. soliis ramisque cicatrisatis. †
- kalmianum*. H. stipulis geminis, foliis lanceolatis. †
- cajanense*. H. corollis hirsutis, foliis utrinque glabris, bacca. †
- bacciferum*. H. corollis hirsutis, foliis subtus incanis, bacca. †
- calycinum*. H. foliis obtusis, capsula. †
- Acyron*. H. foliis acutis, capsula. †
- guineense*. H. floribus pentagynis, subumbellatis, caule fruticoso, ramis teretibus, foliis ovatis, acutis. vid. Fig. I.

Habitat in Gvinea. And. Berlin. †

Frutex cortice cinereo, in singulis ramulis duæ oppositiones foliorum: *inferiori* foliis minoribus.

Rami lœves, teretes.

Folia opposita, petiolata, ovata, acuminate, lœvia, integerrima.

Pedunculi oppositi ad latera foliorum superioris parisi, patuli, longitudine plerumque folii, bifidi s. trifidi, multiflori subumbellati. *Calyx* quinquepartitus, lanceolatus, concavus.

Petala erecta, supra medium patentia.

Nectarium glandulis quinque, ovatis.

Filamenta brevia, basi in quinque phalanges connata, *petalorum* basi adnata, *petales* breviora.

Germen subrotundum, 5 angulare, *Styli* quinque, filiformes. *Stigmata* subcapitata.

Cap-

Capsula 5 angularis, 5 locularis, 5 valvis.
Semina plurima.

Pistillis tribus.

<i>Androſænum.</i>	H. fructu baccato. 3
<i>olympicum.</i>	H. flore foliis majore. 3
<i>petiolatum.</i>	H. foliis subtus tomentosis, caule 4 gono. 3
<i>canariense.</i>	H. paniculatum, caule ancipiti. 3
<i>bircinum.</i>	H. pistillis flore longioribus, odore hircino. 3
<i>orientale.</i>	H. foliis crenatis, sagittatis. 3
<i>scabrum.</i>	H. caule scabro. 3
<i>repens.</i>	H. foliis linearibus, obtusis, caule repente. 2
<i>prolificum.</i>	H. foliis linearibus, caule ancipiti. 3
<i>ericoides.</i>	H. foliis linearibus, imbricatis. 2
<i>canadense.</i>	H. centaurii minoris facie, floribus minutissimis. 3
<i>virginicum.</i>	H. foliis semidecurrentibus 2
<i>mexicanum.</i>	H. floribus trigynis, ramis simplicibus, foliis imbricatis, ovatis. vid. Fig. 2.
<i>Habitat in nova Granada. Mutis</i> 2
<i>Caules</i> pedales, simplices, varicibus foliorum scabri, perennantes.
<i>Folia</i> ovata, sessilia, opposita, subimbricata, obtusa, avenia, laevia (<i>citri</i>).
<i>Corymbus</i> terminalis, dichotomus, sessilis, foliis non longior.
<i>quadrangulare</i>	<i>Petala</i> linearia.
	H. caule 4 angulo, foliis absque poris pellicidis. 2
<i>perforatum.</i>	H. caule ancipiti, foliis quasi poris perforatis. 2
<i>bumifusum.</i>	H. filiforme, procumbens. 2
<i>crippum.</i>	H. foliis undulatis. 2
<i>perfoliatum.</i>	H. panicula subdichotoma. 2

<i>Elodes.</i>	H. <i>villosum.</i>
<i>barbatum.</i>	H. vid. <i>Jacquin. Austr. Part. III. pag. 53. tab.</i> 259. differt a cæteris caule tereti, folio- lis calycinis barbatis.
<i>B. Pistillis 3. calyc. & bracteis serrato-glandulosis.</i>	
<i>montanum.</i>	H. <i>læve.</i> 24
<i>birsutum.</i>	H. <i>caule pubescente.</i> 24
<i>tomentosum.</i>	H. <i>foliis tomentosis.</i> 24
<i>egyptiacum.</i>	H. <i>caulibus suffruticosis, compressis.</i> h vid. Fig. 3.
<i>pulchrum.</i>	H. <i>foliis amplexicaulibus, cordatis, glabris.</i> 24
<i>nummularium.</i>	H. <i>foliis cordato-orbiculatis, imbricatis.</i> 24
<i>Coris.</i>	H. <i>foliis subverticillatis.</i> 24
<i>Pistillo unico.</i>	
<i>chinense.</i>	H. <i>monogynum.</i> h §. V.

Ex his omnibus solum nostrum natale quinque tan-tummodo profert species nimirum *quadrangulare, perforatum, bumifusum, birsutum & montanum.* Unicum vero, quod nomine triviali *perforatum* appellamus, in officinis receptum est, distinctum a reliquis omnibus foliis suis certe singularibus, quæ nempe soli obversa innumeris fe-re poris, acu quasi trajectis, aciem tum nostram, tum solis radios transmitunt. Ex qua ejus qualitate, nullo negotio, invenimus rationem denominationis illius Latinæ, qua *perforatum* & Græcæ, qua *Hypericum* audit, quæ ultima deum nomen totius generis constituit. Teste enim BOERHAAVIO, *Hypericum* conflatum est a Græcis vocabulis ὑπὲρ & ἐμῶν, quæ indicarent, quod per folia hujus plantæ rerum obviarum imagines videri possent a). Hi autem pori oculo armato examinati aliam pror-

a) vid. ejus Hist. plantar. pag. 324.

prorsus sibi induunt indolem, clarissime enim mox patet, quod revera sint vesiculae lenti forma, pellucidæ, & oleo limpido, balsamico plenæ, non secus ac pyxides, ut ita dicam, olate & globosæ, quæ in epidermide frustis citri occurunt.

Herbacea est hæc nostra planta, hinc male illam ut fruticosam descripserunt *Cæsalpinus* & plurimi veterum.

Caulem habet ancipitem, non vero ut iisdem placuit teretem. Quod probe observandum, præterquam enim quod structura caulis constans sit nota specierum in toto hoc genere, fieri etiam potest, ut hac neglecta facillime confundatur cum *Hyperico quadrangulari*, viribus longe inferiori, alias sibi simillimo, quod pluries factum audivi a Pharmacopolis Botanices ignaris, cuique illorum errori, adscribendum existimamus, quod hujus plantæ usus olim præstantissimus, nostris jam temporibus eo usque eviluerit, ut passim atque propalam contemtui sit.

In collibus & dumetis habitat, & a Generosiss. D:no Præside in stationibus plantarum refertur ad *montanas* & ordinem *collinarum*. Flores protrudit mense *grossificatio-*
nis, quæ, ut notum est, illud complectitur temporis intervallum, quod intercedit florescentiam *Hæmerocallidis* *flavæ* & *fulvæ*. Varia apud varios obtinet nomina, A Svecis appellatur *Johannis ört*, a Scanis & Gothlandis *Hirckenpirek*, a Fennis *verän beinä*. Norvegis *Prikked mandehlod*. Danis. *St. Hans urt*, *Jordbumle*, *Blödblomster*, Germanis *Johannis Kraut* Belgis *St. Jobands Krawyd*. Anglis *St. Johns wort*. Gallis *millepertuis*. Italis *Herba rossa*.

§. VI.

Quod ad QUALITATES Hyperici nostri adtinet.

SAPOR foliorum & floris ante plenam florescentiam, pinguis est cum amaricie quadam, *séminum* vero maturorum amarior instar amygdalarum amararum.

Odor.

Odor est svaveolens & tempore, quo nuptias celebrat, aromatico - spirans.

Obs. Maxima vis hujus sita est in foliis, quippe quæ innumeris suis vesiculis certe multum ballamici continent, immo & in polline antherarum. Hinc ergo colligenda sunt ante eruptionem floris, utpote quo tempore folia vegetiora succique pleniora sunt, & flores polline antherarum nondum castrati, verum contriti abundantissime dant succum illum oleosum & spirituosum, valde inficientem, sangvinis humani instar ruberimum, quem tanti fecere veteres, & ex quo herbae etiam nomen *Androsænum* dederunt 'a Græcis vocabulis ἄνης & ἀρια compositeum. Caules & stipites rejiciuntur auctoritate *Boerbaavii*, qui illa raucedinem excitare postulat.

§. VI.

Ex allatis his Hyperici qualitatibus abunde certe pateret herbam hanc tantis, plurimis in morbis, gaudere viribus, ut vix alia quædam majoribus, sed quum ratiocinia de virtutibus plantarum e qualitatibus earum deponita, ut nimis theoretica, tantum non omnibus placent, missa illa lubens facio, experientiam mox provocans, quæ ab antiquioribus retro temporibus huic, ob eximum ejus usum, in officinis si non primum certe nec ultimum dedit locum.

Inter præstantiora *resolventia*, præsertim ubi vitium sit a sangvine grumoso jam inde a *Camerarii* temporibus inclaruit b), hinc ut remedium quoddam Divinum habitum est in affectibus *renum* & *vesicæ* c) & propinabatur sub forma electuarii ex conserva malvarum & rofarum cum sufficiente quantitate seminum Hyperici d), quod *Timæi* ab auctore nominarunt. In

b) Vid. Simon. Pauli Fl. Dan. p. III. pag. 154.

c) Vid. Zaceut. Lusit. L. III. Med. Hist. 38.

d) Cfr. Ettmüll. Op. p. I. pag. 586.

In usu *vulnerario* præcipue nervosarum partium tantis semper encomiis laudata est, ut *Paracelsus* apertissime pronunciet, quod in vulneribus consolidandis & sanandis nulla huic par sit in toto terrarum orbe.

In admirationem raptus, pluries audivi D:num Præsidem narrantem de Chirurgo quodam Scanico, cognomine *Snell*, qui sola Tinctoria Hyperici cum aliquot guttis tinctoriae Aloës vulnera sanavit, quæ omnium judicio, non solum gangrenam & sphacelum, sed ipsam etiam mortem minabantur. Casum habemus etiam a *Forsto* e) notatu certe dignissimum. Puer enim, qui tam graviter in fronte contusus erat cum cranii fractura, ut mox deliraret & quicquid in buccam veniebat evoiceret, perfecte curatus fuit sola inunctione olei Hyperici in fronte. Hinc in species, balsama, olea, gargarismata, injectiones, unguenta: Verbo in omnia fere remedia vulneraria ingreditur f).

Inter *antibacterica* primas etiam penes veteres hæc nostra tenuit herba, nostris licet temporibus hic ejus usus penitus eviluerit; etenim, ut cecinit Poëta:

Vilia sunt nobis, quæcumque prioribus annis

Vidimus, & sordet quicquid spectavimus ante.

Hunc vero nec fuisse imaginarium, nec fructu destitutum a sequenti observatione, benignissime mecum a Generosiss. D:no Præside communicata, clarissime patet. Drotningholmiæ dum morabatur D:nus Praeses, ex casu quodam sermo movebatur de morbis, qui omnem operam & studium medicorum eluderent, inter quos Phthisin pulmonalem omnes, unanimi fere consensu, numerandam esse existimabant. Primarius Regii Stabuli Præfектus Generosiss. D:nus *Wattrang*, unice dis-

B

sen-

e) Vid. Ejus Libr. IX. obf. 32.

f) Vid. Plenck. Pharm. Chirurg. anno proxime præterlapsa editam.

sentiebat, dicendo nullam fere esse curatu faciliorem, & hanc suam assertionem probare voluit experientia Dominae Matris suae, quam religiose affirmabat formula medicamenti cuiusdam, quam possideret, ultra centum phthisicos ex orci fauibus eripuisse. Petitionibus omnium annuens promisit, cum ruri suo reverteretur, se hanc illis ostensurum. Promissis stetit Generosissimus Vir & rediens secum habuit schedulam, a continuo usu penitus detritam, in qua erat desiderata illa Formula scripta, & quod mirum ipsa illa, quam virginis Phthisicæ, apud Pastorem Bredenberg in Paroecia Björckskog, D:rus Praeses olim propria manu, cum ad Westrogothiam proficisciatur, prescripsérat, quam sibi, nescio quo casu fortuito, acquisitam, per plurimos annos, ut sacram in Phthisi ancoram, pie servaverat supra nominati D:ni Watstrang jam vita defuncta mater. Hanc, nutu faventissimo Præsidis mei, in ulterius & vulgatus commodum generis humani divulgare jam mihi permissum est. En itaque formulam, ob eximium suum usum, centies probatam & laudatam.

Rec. Summitat. Hyperic mp. i.

*Coque in Vin. Hispan. libr. IV ad tertiae
partis remanentiam Cola.*

*D:r S:r Decott, bvaraf ett halft quarter intages mår-
gon och aften.*

Verum quidem est, quum plures phthiseos sunt species, quod hæc medela in omnibus non valeat, in illa tamen, quæ post Hæmoptysin & ex ulceribus pulmonum provenit, ex hujus usu semper exspectandum esse fructum exoptatissimum, experientia nixus Generosissimi D:ni Præsidis certissima, certo certius asserere audeo.

*Melancholicis, Hypochondriacis, Maniacis & cæteris
affectibus animalis facultatis deliriosis hoc, ut specifico, u-
tebantur veteres. Hinc quoque essentiam Hyperici compo-
sitam*

fitam cum Anagallide Mynsichtii contra quævis deliria parare solebant g). In *Dæmonia*, credita imprimis, tanti æstimatum fuit Hypericon, ut etiam nomine *Fuga Dæmonum* inclarerit. Credidit enim *J. Baptista Porta* se hac herba ipsum Dæmonem ejicere posse h).

Chlorosin corrigit teste *Simone Pauli i)* & in *Arthritide*, *Rheumatismo*, *morbo Hæbiatico*, tremore artuum & *Hysteria* hanc optimam esse plantam pleno ore affirmat *Celeb. Boerhaave k)* cum plurimis recentiorum. In ultimo vero morbo nimirum *Hysteria*, Hypericon, quod *hircinum* vocamus, majoris esse efficaciam ex odore ejus hircino, merito concludimus.

Lumbricis resistere hanc herbam nostram tam generandis, quam generatis, experimentis certis comprobatur *Riveries* i), & inter optima in vermium doloribus remedia extollitur, a *Bartholino*, in actis *Hafnienibus*. Nec mirum, jucundissimo nim experimento, ostendit immortali memoria dignissimus *Boerhaave*, quod si hæc herba caseo inspergatur, omnes vermes moriantur m). Ex quo etiam, quantum boni nobis ex hac herba in morbis ex exanthematibus vivis oriundis promittere liceat, acutus quisque vidit, & sera posteritas probabit. Semina a semisse drachmæ ad integrum adsumi possunt. Fieri quidem potest, quemadmodum non raro accidit, ut huic remedio non semper obtemperet illa *Tæniæ* species, quam *Solium* nomine triviali appellamus, sed pluries etiam vidimus optima, sic dicta, specifica ad illam expellendam frustra fuisse adhibita. Valeat itaque heic, quod in plurimis casibus medicis, iterata juvant. Hy-

g) Vid. Ettmüll. Loc. cit.

h) Vid. Libr. 3 phytognomon. Cap. 13. pag. 171.

i) Vid. Quadripart. Bot. pag. 350.

k) Loc. cir.

l) Cent. I. Obs. 91. Cent. II. obs. 16.

m) Loc: citato.

Hypericum tomentosum in Dysenteria magnopere laudat Rajus, nostro etiam perforato egregiam vim in eodem morbo tribuit *Boerhaave*.

Serpiginem succo Hyperici *bacciferi* pellunt Surinamenses ⁿ⁾ an non huic nostro eadem competat vis, inquirant curiosi, valet enim plerumque in regno vegetabili canon: quæ genere convenient, virtutibus etiam convenient.

Rustici nostrates floribus hujus spiritum frumenti suum pingunt, quem dein lubenter hauriunt, cum ob colorem ejus, lœte purpureum, tum ob usum, quem ex illo sibi promittunt, polychrestum, optimum.

§. VIII

E veteribus materiae medicæ Scriptoribus habemus primarium *Dioscoridem Anazarbensem*. Sed plerumque nullas ad fert plantarum suarum descriptiones, & si quæ adsunt, tam obscuræ atque imperfectæ sunt, ut neutiquam determinare possimus, quænam revera fuerint plantæ, quas hoc vel illo nomine indicare voluit. Misit quidem gloriosissimæ memoriarum Gallorum Rex, *Ludovicus XIV, Tournefortium* in Orientem, ut, inter alia negotia, in Græcia & ejus viciniis investigaret, si fieri posset, quænam genuinæ fuerint plantæ, ad materiam medicam pertinentes, a *Dioscoride* allatae. Crediderunt enim tum temporis fere omnes, quod in scriptis veterum plenam utique habemus materiam medicam, modo eorum cognosceremus herbas. Profectus quidem est Tournefortius, sed parvo certe hunc in finem fructu, ut, cuique in Historia litteraria materiae medicæ aliquantulum versato, notum est. Quum vero de nostro Hyperico ex verbis *Dioscoridis* patet, quod eadem sit planta, quam suo jam tempore eodem nomine insignivit, ipsa illius verba, a *Mattiolo*

ⁿ⁾ Vid. Dissert. Dñi Candid. *Alm* sub Præsidio Dñi Præsidis anno præterito ventilatam de Plant. Surinamens. pag. 13.

tbiolo in lingvam Latinam translatā, proferre necessarium duxi. Hæc itaque sunt: "Hypericon, alii androsænum" alii corion alii Chamepitbyn appellant, quoniam semen odore resinam imitatur; surculaceo frutice, dodrantali, rubescente: folio rutæ: flore luteo, Leucojo simili, qui digitis attritus sangvineum succum remittit (qua ex caussa androsæmon cognominatur) subhirsuta siliqua & in rotundo oblonga; hordei magnitudine, semine intus nigro, odoris resinosi, gignitur in locis incultis & asperis. Urinam ciet, menstrua pellit adpositum, tertianis quartanisque cum vino potum liberat. Semen quadranginta diebus haustum Ischiaticis medetur. Folia cum seminibus illita ambusta sanant. *Ascyron* s. *ascyroides* "Hyperici genus est, magnitudine distans, fruticosius, majores habens ramos, surculosiores rubentesque; Folia tenuia, flores luteos, & fructum resinosum *Hyperico* non absimilem, cuius attritu digiti fere cruentantur, qua de caussa *Androsænum* vocaverunt. Uſus seminis ad Ischiadicos, potum in hydromelitis sextario: nam biliosa recrementa amplissime detrahit: sed assidue dare oportet donec sanitati restituatur. Illinitur & ambustis efficaciter. vide *Matthioli Comment. in Disc. L. III. Cap. C. LIII. & CLIV.* A succo floris sangvineo & odore resinoso patet hoc verum nostrum fuisse *Hypericum*.

§. IX.

Quod in oeconomia, nec contemnendi sit hujus herbæ uſus ex supra allato experimento Boerhaaviano abunde liquet. Possumus enim, illa adspersa, caseos & fortassis cujuscunque fint generis edulia, de noxa infectorum liberare.

In arte tinctoria, teste Rev. D. D. Prof. & Soc. Ord. Vaf. *Kalm*, o) gemmæ cum stipitibus lanam pulchro

C

chro

n) Vid. Act. Reg. Acad. Sc. Holm. Vol. VI. pag. 250.

chro tingunt colore luteo. Succus vero' antherarum ruber, quod proxime conveniat cum *Gummi Laccæ* & in *Baphiis* æmulatur *Sangvinem Draconis* & *Gummi Laccum* aperte affirmat. Celeb. Prof. & Eqv. Otd. Vas. Gadd. p).

Ex *animantibus* domesticis pecora, boves, capræ, oves hanc plantam, edunt, tarandi vero respuunt. Belluae autem ut equi & fues, intactam hanc relinquunt, forsitan in medicinam illis, in oeconomia Naturæ, destinatam.

§. X.

Inter *insecta*, quæ nostro vescuntur Hyperico, haud raro ad radices ejus reperi larvas *Cocci polonici* in sat magna copia. Similes etiam in radice *Nardi strictæ* vidi, quod, cum antea a nemine observatum audiverimus, in lucem proferre mihi placuit. Sed num ejusdem sint speciei determinare non audeo, quum metamorphosin harum observare numquam mihi data fuerit occasio. Inquirant ulterius in hac re acutiores, fortassis laboris impensis neminem pigebit.

§. XI.

Hæc sunt C. L. paucissima, quæ, pro otii ratione, de Hyperico in medium proferre constitui, huic conatu inocuo si ignoscas, forsan alia vice maturiora exspectare poteris. Valeat interim de his pagellis illud tritum:

transcant cum ceteris.

p) Vid. eadem Act. & Vol. XXIII. pag. 119.

2
E,

APUD JOH. EDMAN, DIRECT. ET REG. ACAD. TYPOGR.

chro tingunt colore luteo. Succus vero antherarum ruber, quod proxime conveniat cum *Gummi Laccæ* & in *Baphiis* æmulatur *Sangvinem Draconis* & *Gummi Laccam* aperte affirmat. Celeb. Prof. & Eqv. Otd. Vaf. Gadd. p).

Ex *animantibus* domesticis pecora, boves, capræ, oves hanc plantam, edunt, tarandi vero respuant. Belluae autem ut equi & sues, intactam hanc relinquunt, forsitan in medicinam illis, in oeconomia Naturæ, destinatam.

§. X.

Inter *insecta*, quæ nostro vescuntur Hyperico, haud raro ad radices ejus reperiit larvas *Cocci polonici* in sat magna copia. Similes etiam in radice *Nardi strictæ* vidi, quod, cum antea a nemine observatum audiverimus, in lucem proferre mihi placuit. Sed num ejusdem sint speciei determinare non audeo, quum metamorphosis harum observare numquam mihi data fuerit occasio. Inquirant ulterius in hac re acutiores, fortassis laboris impensis neminem pigebit.

§. XI.

Hæc sunt C. L. paucissima, quæ, pro otii ratione, de Hyperico in medium proferre constitui, huic conatui innocuo si ignoscas, forsan alia vice maturiora exspectare poteris. Valeat interim de his pagellis illud tritum:

transcant cum cæteris.

p) Vid. eadem Act. & Vol. XXIII. pag. 119.

Joh. Afzelius del.

C. Ueberreiter sc.

METHODUS
MUSCORUM
ILLUSTRATA.

QUAM
INDULGENTE EXPER. FACULT. MEDIC. UPSAL.

PRAESEDE
VIRO NOBILISSIMO
CAROLO A LINNÉ,
MED. ET BOT. PROF.

IN AUDITORIO GUSTAVIANO MAJORI, AD
DIEM XIV APRIL. 1781.

PROPONIT
Olof Swartz,
Norcpia. Gothus.

UPSALIAE,
APUD JOH. EDMAN, DIRECT. ET REG. ACAD. TYPOGR.

ch
ru
&
La
Ge

ha
ut
di

ra
m
qu
ce
ci
ru
ra
fi

H
n

METHODUS
MUSCORUM
ILLUSTRATA.

QUAM
INDULGENTE EXPER. FACULT. MEDIC. UPSAL.

PRAESENTE
VIRO NOBILISSIMO
CAROLO A LINNÉ,
MED. ET BOT. PROF.

IN AUDITORIO GUSTAVIANO MAJORI, AD
DIEM XIV APRIL. 1781.

PROPONIT
Olof Swartz,
Norcpia-Gothus.

UPSLAÆ,
APUD JOH. EDMAN, DIRECT. ET REG. ACAD. TYPOGR.

